

El drama de la llengua

«És necessari bastir amb urgència un nou discurs sobre el català. I això implica marcar objectius assolibles a mitjà termini »

La programació a TV3 de la sèrie *Drama* ha generat recentment una polèmica al voltant de la llengua d'aquelles que regularment apareixen al nostre país i que, més enllà de grans escarafalls i batusses mediàtiques, no aporten cap reflexió ni conclusió.

L'autèntic drama d'aquesta sèrie no és que es parli castellà sinó que ens posa davant el mirall de la realitat de la nostra llengua: en alguns àmbits el català no té pràcticament cap penetració a nivell social, pateix una diglòssia brutal i el seu ús entre els joves està sota mínims.

Haver arribat aquí és en part per la subordinació a l'ordenament jurídic espanyol que no permet un blindatge legal superior del català. Un dels darrers exemples l'hem vist amb la sentència del Tribunal Suprem que no permet a les administracions catalana, valenciana i balear comunicar-se en català.

Però també tenen part de culpa les brutals i desastroses retallades del "govern dels millors" d'Artur Mas, que va reduir el pressupost de la Direcció General de Política Lingüística. A més va ser molt greu que el 2012 s'eliminés el canal juvenil 3XL i es fusionés l'infantil Super3 amb el Canal 33. Privar els nostres infants i joves d'un canal propi i exclusiu en la nostra llengua és un peatge que ara estem pagant molt car. Perquè ara ens trobem que és la franja d'edat que més deserta del seu ús quotidià.

Que en tan poc temps hàgim retrocedit tant és esfereïdor perquè en l'informe de 2010 *Llengua i joves. Usos i percepcions lingüístics de la joventut catalana*, impulsat per les secretaries de Joventut i Política Lingüística de la Generalitat, aquest aprofundit estudi deia que es constata una creixent hibridació lingüística entre els joves però sense que aquest fenomen perjudicés el català sinó que en general l'afavoria, contribuint a equilibrar la posició d'ambdues llengües en el món juvenil. En només deu anys aquesta situació tan esperançadora s'ha capgirat alarmantment.

Així, l'InformeCAT 2020 de Plataforma per la Llengua ha qualificat la situació d'emergència lingüística en ciutats com Barcelona, València i Palma, i posa de relleu el gran retorcés de la llengua en tot l'àmbit dels Països Catalans des del 2013. Algun dia també s'haurà d'analitzar detingudament perquè en els moments de més intensitat del Procés sobiranista l'ús del català ha minvat tant. O preguntar-nos en què ha beneficiat la llengua la inoportuna i controvertida reforma de les normes ortogràfiques del català que l'IEC va fer el 2017.

Per contra, tot i que sobre el paper és una bona notícia, en cap cas ens hem de sentir cofois només pel fet que el català sigui una de les llengües més utilitzades a la bombolla de Twitter, atès que massa sovint s'usa per insultar i atacar al discrepant.

Tanmateix, en lloc d'esquinçar-nos les vestidures, fer discursos i manifestos catastrofistes o posar a la picota programes i sèries televisives, el que cal fer és intentar redreçar la situació amb polítiques valentes i imaginatives que permetin recuperar per a la nostra llengua una part de ciutadans que avui en dia no se senten interpel·lats.

Aquesta serà una tasca prioritària del pròxim govern de la Generalitat que hauria de reforçar el màxim possible l'eix estratègic Cultura-Educació-Mitjans de Comunicació-Política Lingüística. Un reforç que lògicament ha d'anar acompanyat per un increment pressupostari, tot i que aquest element per si sol no és suficient. Cal recordar, per exemple, que quan els irlandesos van obtenir la sobirania esmerçaren molts esforços i recursos públics per normalitzar el gaèlic però això no va ser

prou per salvar-lo de tot allò residual.

És necessari bastir amb urgència un nou discurs sobre el català. I això implica marcar objectius assolibles a mitjà termini per revertir la deriva actual en un màxim de dues legislatures. Algú potser replicarà que sense estat aquesta és una empresa inútil. Assumeixo les objeccions i naturalment que amb la independència obtindríem moltes més eines de redreçament, però dins l'actual marc autonòmic també tenim encara força camp per córrer. La llengua no pot esperar i cal seguir fomentant-la -a tots nivells i amb la màxima determinació- sigui quina sigui la situació política del país.

El moment actual de la llengua no és el desitjable però al català encara li queda molta corda.

La present situació de retrocés és perfectament reversible si ens posem seriosament a fer-ho possible. Com? Depèn de cadascú de nosaltres fer cada dia viu el català al carrer, a l'escola, a l'oficina, al restaurant, a tot arreu! Si la sèrie *Drama* ens serveix per a fer-nos reaccionar col·lectivament, benvinguda sigui la polèmica.